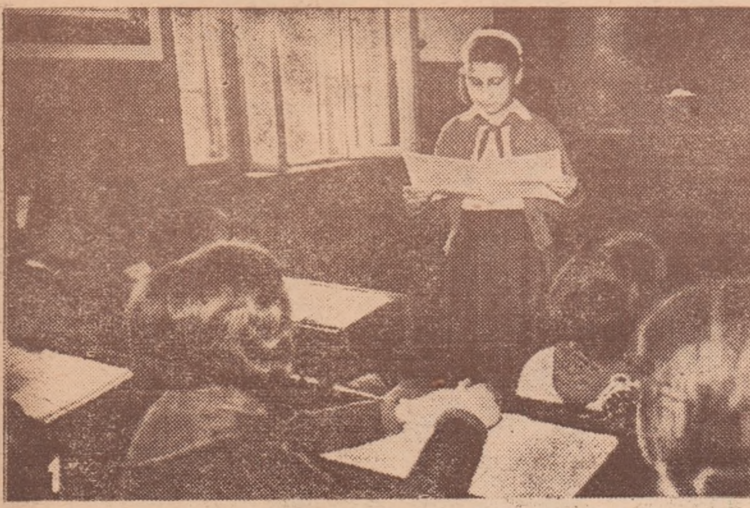
Bib

Proletari din toate țările uniți-vă!
La luptă pentru cauza Partidului Muncitoresc Romîn, fii gata!

Scînteia pionierului

ORGAN AL COMITETULUI CENTRAL AL UNIUNII TINERETULUI MUNCITOR

Anul VII nr. 80 (536) ★ miercuri 3 octombrie 1956 ★ 4 pag. 15 bani

GRUPA A ALES

1. Ne aflăm la Școala mixtă nr. 32 din București. In clipa de față, în clasa a VI-a A, grupa I-a își desfășoară alegerile. Cea care citește darea de seamă e Cristea Aura, președinta grupei. Oare ce-o fi scriind în darea de seamă, că toți ascultă atît de atenți? Vreți și voi să aflați? Atunci urmați-ne într-o scurtă călătorie în imagini.

2. „Pionierii din grupa noastră — scrie în darea de seamă — obișnuiau adesea să învețe împreună cîte doi, cîte trei și să se ajute unul pe altul". Fetele pe care le vedeți în fotografie sînt Luminița, Victoria și Magdalena, trei bune prietene.

3. „La o serată literară noi am pus în scenă un fragment din „Dumbrava minunată"

4. „In grupă, am avut de furcă cu unii. Bălășică, de pildă, era un pionier foarte indisciplinat.

5. „O surpriză! S-a descoperit că Bălășică e un bun înotător. El s-a înscris ca participant la „Cupa Scînteii pionierului". O lună de zile, toți ne-am ocupat cu multă grijă de antrenamentele lui. Ciudat! Bălășică, „cel mai rău băiat", a făcut multă cinste grupei. El a ajuns pînă la faza pe capitală".

6. „Să știți că, după aceasta, Bălășică s-a cumințit simțitor. Mai ales spre sfîrșitul vacanței ne-a fost de mare ajutor în tabără".

7. „Vă amintiți de excursia noastră? A fost minunată! Niciodată n-am să-l uit pe Moga Dan, care, friguros din fire, se îmbrăca cu fel de fel de flanele și jachete. Aci a fost nevoit să le scoată una cîte una și să se care cu ele în brațe".

8. Grupa a ales. Noua președintă e... tot cea veche. Succes, Aura! Succes, copii!

Text: A. WEISS
Foto: Gr. PREPELIȚ

Primele zile

— Copii diferiți, preocupări diferite —

Responsabila de tejghea

Nu-i o titulatură dată unui negustor sau vreunui vînzător de magazin. Tejgheaua la care a fost numită responsabilă Rodica Handra, de la Școala de 10 ani nr. 1 din Arad, n-are pe ea nici lădițe cu marmeladă și nici vreun răcitor-vitrină pentru mezeluri... Nu! E pur și simplu o tejghea obișnuită, dintr-un atelier de tîmplărie: cu menghină de lemn pentru prins scîndurile în timpul lucrului, cu jgheab pentru talaș, cu scule diverse de tîmplărie...

Dar trebuie să vă spun că a fi responsabil de tejghea e o slujbă de importanță. Păi, ia spuneți-mi: cum ar putea fi altfel? In calitatea ei, Rodica e conducătoarea unei echipe de 8 „lucrători". Ce-i drept e drept: nu și-a luat postul în primire decît de vreo 10 zile și în acest scurt răstimp n-a avut ocazia să stea decît de două ori în atelier. Și asta numai din pricina afurisitului de program, care prevede nici mai mult nici mai puțin: „două ore pe săptămînă lucrări practice în atelierul școlii..."

Iată de ce, plină de importanță, Rodica ia uneltele în primire de la profesorul Sulea — „maistru-șef" al atelierului — și apoi strigă:

— Hei! Voi cei din echipa I-a de la a VII-a A. Prezența — pentru primirea uneltelor!

Și apoi începe să le împartă:

— Ție, Domnica Manu, poftim ferăstrăul; Irhașu Mircea răspunde azi de teslă și rindea, iar tu, Gligor Doina, vei primi uneltele de trasaj și măsură...

Și tot așa, pînă ce toți „lucrătorii" primesc în grijă uneltele trebuitoare la execuția lucrării din ziua respectivă.

Bineînțeles, nu se poate ajunge meșter dintr-o dată, așa că, pentru început, „lucrările" nu-s altceva decît tăierea la dimensiune a unei scînduri, prinderea a două fețe la un anumit punct... sau, în cel mai bun caz, prilejul de a fi chemat să repari vreo ușă ieșită din balamale. Atunci, făcîndu-și meseria, norocosul se poate manifesta ca mare maistru în fața puștanilor din clasele I—IV (orele de atelier fiind programate după masă, cînd au cursuri cei mici), care nu mai contenesc apoi cu laudele...

Gașca „Chiulangiul vesel"

Stam pe-o bancă, în parcul „Filimon Sîrbu" din Deva, și citeam o carte. Deodată însă atenția îmi fu atrasă de un grup de copii care se așezaseră claie peste grămadă, pe o altă bancă, vecină cu a mea.

— Dă-te, bă, mai încolo! se auzi unul „făcîndu-și loc".

— Aiurea... ce, sînt prost?... Stai și-n picioare... îi răspunse un altul.

Iată însă că unul din „vecinii" mei puse capăt disputei:

— Pst, pst! Stați mă dracu' la un loc... trece o „fetiță".

Și, ca la un semn, toți se așezară „cuminți" pe bancă, în afară de Petrică.

— Asta-i Petrișor Adelina. Lăsați-o pe mine — se umflă în pene Petre.

Și, fără pic de jenă față de ceilalți oameni din parc, Petre Lazăr ațintu calea Adelinei. Fata vru să treacă prin dreapta... prin stînga... zadarnic! nu putu să scape fără ca Petre s-o tragă de codițe...

Ceilalți rîdeau prostește, pe bancă. Apoi, după ce trecu Adelina, începură să discute de altele:

— Am „ginit", mă, niște mere — o nebunie!...

— E greu de „luat?"

— Ași, o cățărătură pe gard și gata!

Mă apropiai de ei și pe primul din capul băncii îl întrebai:

— De la ce școală ești, prietene?

Dar, îndrăzneț, „prietenul" se rățoi la mine:

— Sanchi... Ce, ești șmecher? Las' că știm noi cine ești. Hai, băieți! și-o rupseră la fugă.

Un băiețel care trecea prin parc mă lămuri:

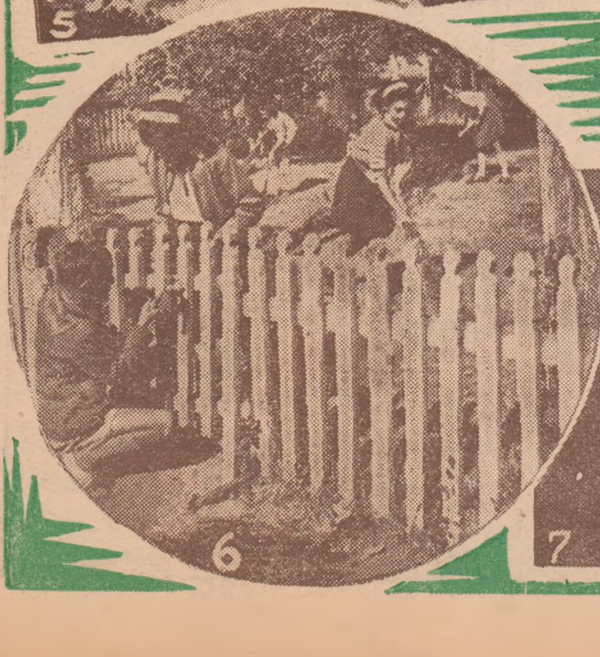
— Asta-i o gașcă, nene. Mi se pare că le sînt șefi frații Ciobanu: Liviu și cu Petrică. E greu să te pui cu ei...

— Da' pe ceilalți nu-i știi?

— Ba da: unu e Lazăr Petre, dintr-a șaptea... Al'lalt e Alba Lazăr... frații Sanislau... Pe ăilalți nu-i cunosc. Da-s toți de la medie mixtă nr. 2, de aici din oraș...

Mă uitai la ceas: aproape 4 și jumătate! Va să zică, ieșiseră de la cursuri de mai bine de trei ore și acum plecaseră la mere. Mă gîndii de unul singur: lecțiile cînd și le-or mai face oare?

Ștefan ZAIDES
V. BIRGĂOANU

2 Octombrie — Ziua Forţelor Armate ale R.P.R.

DOI TUNARI

Noaptea era întunecoasă, adevărată noapte de toamnă. Sus de tot pe cer, străluceau mii de stele. Un vînt uşor mîngîia feţele înfierbîntate ale tunarilor din plutonul locotenentului T. Achim, oprit la cîţiva kilometri de oraşul Beiuş.

Caporalul Tudoraş Anton nu-şi putea găsi liniştea Simţea o greutate nelămurită apăsîndu-i sufletul, cînd privea la tovarăşii săi care a doua zi trebuiau să intre din nou în luptă.

Luptele duse alături de bateria sovietică de tunuri antitanc împotriva tancurilor fasciste au fost grele, însă întotdeauna cîştigate. Tudoraş îşi amintea că în zori, în timpul luptei, va fi din nou alături de tunul lui Volodia, cu care mai luptase împreună şi cu care se împrietenise.

...Atunci cînd s-au întîlnit pentru prima oară în urma luptei, Volodia (care o rupea puţin romîneşte) i-a vorbit despre satul lui, despre viaţa lui, despre munca lui. I-a mai povestit despre Maşa, logodnica lui, care era şi ea pe front şi care o dată era cît pe ce să-şi piardă viaţa: ducea la postul de prim ajutor un pandur grav rănit, pe care îl luase de sub focul inamic, tîrîndu-se cu el pe braţe.

Tudoraş a fost ascultat şi el cu multă dragoste atunci cînd i-a povestit lui Volodia despre Oradea, locul său natal, de unde plecase de mult şi pe care ardea de nerăbdare să-l vadă eliberat.

...In zori, după un marş rapid şi istovitor, tunarii au intrat în luptă, aproape de Oradea, unde fasciştii în agonie îşi concentraseră forţele. A fost deslănţuit un atac cu tancuri şi pistolari, sprijinit de un ucigător foc de aruncătoare de mare calibru.

Plini de ură, pandurii, alături de tunarii sovietici, culcau la pămînt cu fiecare proiectil zeci de fascişti şi dădeau pradă flăcărilor mistuitoare, unul după altul, tancurile hitleriste.

Deodată şi-a făcut apariţia un nou val de tancuri. Lupta deveni mai grea. Sub ploaia de gloanţe şi proiectile, servanţii se luptau cu puteri înzecite. Superioritatea inamicului făcu însă ca o parte din tunurile bateriei sovietice şi cele din plutonul de panduri să fie scoase din luptă.

In spatele unei acoperiri, lîngă tunul lor, Tudoraş, împreună cu singurul servant care mai rămăsese în viaţă, continua cu îndîrjire să ţină piept inamicului.

Din stînga tunul la care lupta Volodia, lovea în plin cu fiecare proiectil.

Tancurile care se apropiau rămîneau tot mai puţine la număr Unul după altul, cădeau sub loviturile bravilor tunari.

Un obuz duşman explodă — deodată — chiar lîngă tunul lui Volodia. Schijele ucigătoare luară viaţa servanţilor. Tunul fusese distrus, iar Volodia rănit şi aruncat la cîţiva metri.

Sub cască, faţa i se acoperi de sudoare, iar în piept inima îi clocotea de durere, văzîndu-şi tunul distrus şi servanţii sfîrtecaţi de schijele vrăjmaşe.

Cu dinţii încleştaţi, încordîndu-şi forţele, Volodia se tîrî sub ploaia de gloanţe şi schije pînă la prietenul său, pandurul Tudoraş, care, rănit şi el, trăgea acum singur cu tunul, asupra tancurilor fasciste.

— Să le distrugem pînă mai sîntem în viaţă, spuse Volodia cu răsuflarea întretăiată din cauza oboselii.

Fără să mai simtă durerea rănilor, cei doi tunari, un sovietic şi un pandur, au luptat vitejeşte împotriva matahalelor de oţel. Nici un tanc n-a pătruns în poziţia apărată eroic de cei doi tunari.

Schijele purtătoare de moarte n-au ocolit însă nici chiar în ultimele clipe ale luptei pe acei care şi-au îndeplinit cu atîta curaj misiunea. O bombă de aruncător, care explodă în apropiere, curmă pentru totdeauna viaţa ostaşului sovietic şi răni grav pe Tudoraş. Un contraatac al trupelor sovietice şi romîne, dezlănţuit apoi ca o vijelie, zdrobi ultimele forţe ale fasciştilor.

Cu puterile sfîrşite din cauza rănilor, Tudoraş se apropie de prietenul său. Pandurul Tudoraş nu mai simţea în acel moment durerea rănilor. Sufletul lui era sfîşiat de o altă durere — durerea pierderii celui mai apropiat tovarăş de luptă. L-a pierdut luptînd împreună pentru eliberarea Oradiei, pentru eliberarea patriei noastre.

Lt. major Vasile SALICEANU

1. Bravii tanchişti stabilesc direcţia viitorului exerciţiu de luptă. 2. Bine camuflat, observatorul de artilerie îşi face cu prisosinţă datoria.

Drumul făcliei

In ziua de 22 noiembrie 1956, pe marele stadion din oraşul Melbourne, va fi aprinsă flacăra olimpică.

La 23 noiembrie vor răsuna trîmbiţele care vor anunţa deschiderea celei de a 16-a ediţii a Jocurilor Olimpice.

Oraşul Melbourne este unul din marile centre industriale ale Australiei.

Oraş frumos, plin de verdeaţă, posedă numeroase terenuri şi parcuri sportive, în incinta cărora se vor desfăşura Jocurile Olimpice. Sportul cel mai răspîndit în Australia este al bărcilor cu pînze (vele). In cadrul Olimpiadei, concursurile de bărci se vor disputa în golful Port Phillippe, unde adîncimea nu trece de 8—10 metri.

Vă veţi întreba, desigur, cum este posibil ca jocurile să se desfăşoare în plină iarnă? Ei bine, la Melbourne, luna noiembrie coincide cu începutul verii, cînd căldurile înregistrează temperaturi pînă la 35°. Dar sînt zile cînd numai în 20 de minute temperatura se schimbă, cad ploi torenţiale sau suflă vînturi îngheţate. Pentru acest motiv, sportivii din celelalte continente vor sosi în Australia cu cîteva săptămîni înainte de deschiderea jocurilor pentru a se obişnui cu vara atît de schimbătoare a ţării.

Tradiţia jocurilor olimpice cere ca flacăra să fie aprinsă în orăşelul Olimpia din Grecia (locul de naştere al Olimpiadelor), de o tînără îmbrăcată în costumul ce se purta acum 2000 de ani. Ca şi în vremurile străvechi, flacăra va fi aprinsă cu ajutorul razelor solare, deoarece aci soarele străluceşte puternic. Torţa aprinsă va fi preluată de sportivii greci care o vor aduce în incinta stadionului olimpic din Atena. Aci va avea loc o ceremonie cu prilejul împlinirii a 60 de ani de la prima ediţie a Olimpiadei moderne, care a avut loc la Paris.

După obicei, flacăra va trebui purtată de-a lungul a numeroase ţări, de ştafete alcătuite din sportivi, pînă la locul unde se desfăşoară probele. De astă dată, drumul măsoară 16.000 de kilometri şi este cel mai lung din istoria jocurilor olimpice. El trece prin jungle şi pustiuri de nepătruns. Pentru acest motiv, făclia va fi transportată pe calea aerului cu două avioane. Primul o va duce pînă în oraşul Darwin, al doilea în oraşul Kerns, ambele din Australia. Pe ultima etapă, lungă de 2000 de kilometri, făclia va fi purtată pînă la Melbourne, de sportivi. Se crede că pe stadion cinstea de a purta făclia va fi acordată alergătorului australian John Landy, fost campion mondial pe 1500 de metri plat. Un amănunt caracteristic îl constituie faptul că, pentru feri avioanele ce vor transporta făclia de primejdia incendiului, flacăra va fi închisă în două lămpi de miner, special construite de minerii din Saar.

Jocurile olimpice care constituie un prilej de cunoaştere reciprocă şi înfrăţire între popoare, au avut un ecou atît de puternic în Australia, încît guvernul a hotărît ca ziua de 22 noiembrie să fie socotită sărbătoare a statului Victoria, a cărui capitală este oraşul Melbourne. In această zi întreprinderile, uzinele, instituţiile publice şi şcolile vor fi închise.

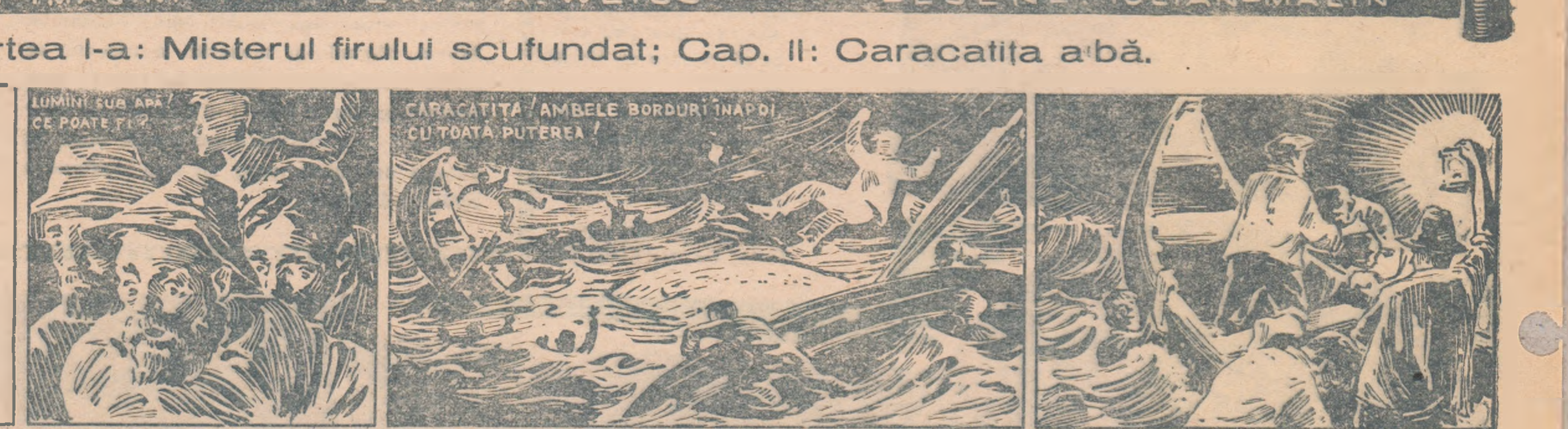
M. ROŞU

Fiii Scafandrului

POVESTIRE IN IMAGINI — TEXT A. WEISS — DESENE IULIAN-MALIN

Partea I-a: Misterul firului scufundat; Cap. II: Caracatiţa albă.

Scafandrul Ion Bogza, venit cu familia într-un sat de pe malul mării spre a contribui la crearea unei cooperative pescăreşti, se izbeşte de împotrivirea pescarilor. Aceştia se tem de o caracatiţă uriaşă care se spune că ar vieţui într-un golf din apropiere. Scafandrul reuşeşte însă să convingă un grup de pescari să meargă noaptea la pescuit. El face aceasta pentru ca să demonstreze că legenda „Caracatiţei albe" este o simplă superstiţie.

Vlad

Cui i-a venit atunci ideia să-l propună pe Vlad ca preşedinte de grupă? E greu să-ţi aminteşti. Toată lumea ştia însă că e un băiat cumsecade. Cel mai cumsecade băiat din clasă... Şi silitor... Şi liniştit. Cînd, la sfîrşitul anului şcolar, nu cel trecut, celălalt, a luat premiu, nimeni nu s-a mirat. Era ceva firesc.

Vlad s-a îmbujorat de emoţie cînd a auzit că e propus. S-a ridicat pe jumătate şi a încercat să spună: eu, eu... n-aş putea...

— Ce mai, tu eşti cel mai nimerit să fii preşedinte.

Numai Adina, o fată din grupă, a strîmbat din nas.

— Vlad e un băiat bun, dar e prea... moale, aşa, nu ştiu cum...

— Ei, asta-i acum, s-au supărat ceilalţi.

Şi Vlad a rămas preşedinte.

Un preşedinte trebuie să conducă, de aceea-i preşedinte. Dar să vedeţi... tocmai cei care l-au ales, nu se ştie din ce pricină, au început să nu-l asculte.

Vlad spunea: mîine trebuie să facem adunare de grupă.

Incepea tocmeala: Vlad, Vlăduţ, Vlădişor! Las' c-o facem poimîine.

— Dar trebuie să vă comunic...

— O să ne comunici altădată.

Pe urmă au început aşa, plictisiţi:

— Ia mai lasă-ne, măi Vlad, în pace? După masă avem meci.

...Şi într-o bună zi:

— Fugi cu ursul, măi Vlade!

Au uitat că-i preşedinte de grupă; a uitat şi el.

Acum au venit iar alegerile. Cine să facă darea de seamă?

Şi-au adus cu toţii aminte: Vlad... fireşte, el e preşedinte.

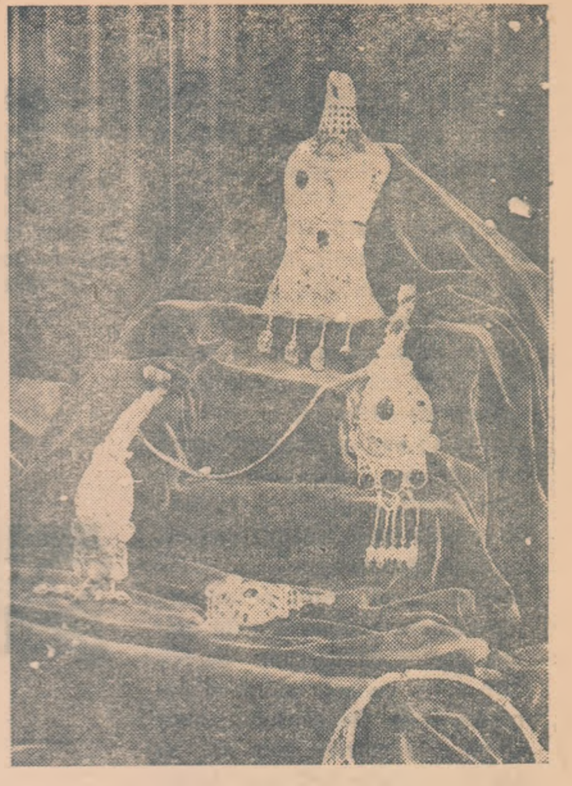
Şi s-a apucat Vlad să compună o dare de seamă: „In grupa noastră s-a făcut"... Ce s-a făcut?... Nu s-a făcut nimic... Şi a scris şi el acolo: „In grupa noastră nu s-a făcut nimic"... şi gata.

Cînd pionierii au ascultat această scurtă şi originală dare de seamă, întîi au izbucnit în rîs. Pe urmă au căzut pe gînduri. Cine-i vinovat? Vlad? Cam aşa părea, dar, ciudat, nimeni nu îndrăznea să rostească acest gînd. Parcă unii îşi aduceau aminte de cele spuse cu un an în urmă de Adina: „Vlad e un băiat bun, dar e prea... moale, aşa, nu ştiu cum".

Cam tîrziu, dar tot e bine că pionierii din grupă au înţeles un lucru: nu ajunge să fii bun la învăţătură ca să fii şi un bun conducător. Pe lîngă asta, mai trebuie ceva, tocmai ce-i lipseşte lui Vlad: autoritatea, energia.

Asta v-am povestit-o aşa... poate că o să vă folosească atunci cînd veţi fi puşi în situaţia de a vă alege preşedintele de grupă.

Al. MIHU

Citeva din piesele ce compun vestitul tezaur „Cloşca cu puii de aur", care se află expus la Muzeul de Artă al R.P.R. Aceasta e doar o părticică din comorile de artă ce au fost remise de curînd ţării noastre de către Uniunea Sovietică

Un prieten

„Intr-o după amiază, pe la ora 5, veneam de la pădure cu gînd să ajung la cabană mai devreme ca deobicei. De atîţia ani bat drumul acesta, încît am ajuns să-l cunosc ca pe propriile mele degete. De temut nu prea am de ce mă teme, căci m-am obişnuit cu tot ce mă înconjoară, cu toate vieţuitoarele pădurii.

Şi cum spuneam, mergeam cu pas grăbit şi în sinea mea îmi făceam fel de fel de planuri. Deodată, îmi ajunse la ureche zgomotul unui vreasc rupt. Fără a-i da vreo importanţă, îmi continuai drumul. Insă nu apucai să fac 100 de metri, că în spatele meu aud nişte paşi rari şi apăsaţi. „Măi, măi, ce să fie?" — mi-am zis în sinea mea şi am întors repede capul... Ceea ce văzui făcu să-mi treacă un fior prin şira spinării, iar pe faţă să-mi curgă sudoare rece: o namilă de urs cît muntele se oprise şi mă privea cu ochii ţintă. Rămăsesem pironit locului şi nu ştiam ce să fac. Imi trecu prin minte să o rup la fugă, însă mă gîndii că n-are rost. Toate acestea n-au durat decît cîteva clipe. Apoi mi-am dat seama ce nechibzuit am fost: dacă eram începător, mai mergea, însă după 30 de ani de stat în pădure, nu-mi era admis să mă sperii de el, mai ales că ştiam că ursul, dacă nu-i faci nimic, îţi dă pace. Vrînd să ascund ruşinea care mă cuprinsese, fără să-mi dau seama, băgai mîna în rucsac şi scosei un codru de pîine rămas de la masa de prînz. Il pusei jos, iar ursul se apropie cu mersul său leneş la doi paşi de mine şi se puse pe mîncat. M-a mirat faptul că mînca coaja cu destulă greutate.

„Sărman de tine, nu te mai ajută dinţii!" — îl compătimeam eu. Cînd termină de mîncat, dădu din cap satisfăcut, de parcă mi-ar fi mulţumit, făcu stînga împrejur şi se pierdu printre brazi. N-am dat prea mare importanţă întîlnirii mele cu ursul.

Dar iată că a doua zi, pe înserat, cam prin acelaşi loc în care întîlnisem cu o zi înainte ursul, cine credeţi că stătea tolănit în potecă? Nimeni altul decît oaspetele meu de ieri. De cum mă văzu, se ridică în picioare şi se apropie de mine „Ehei, făcui eu ca şi cum aş fi vorbit cu el, ai venit să-ţi iei porţia?" El sta în faţa mea cu capul ridicat în aşteptare. Am scotocit pînă ce am găsit nişte mămăligă şi o bucată de caş. Drept să vă spun, nu ştiam dacă are să-i placă, însă, cum le-a văzut, n-a mai aşteptat să mă depărtez, că a şi venit lîngă mine şi a început să mănînce. Cînd se pregăti de plecare, inima îmi dădea ghes să mă duc după el. Şi am pornit pe urmele ursului printre ramurile aspre ale brazilor, pînă ce în faţă apăru o scorbură mare, înconjurată de pini. Aici locuia — cine ştie de cînd — prietenul meu...

Mă obişnuisem să-l revăd în fiecare seară şi, de fiecare dată cînd plecam de la cabană, aveam grijă să pun în rucsac o porţie de mîncare şi pentru el.

Intr-o seară însă am fost nevoit să mă întorc cu mîncarea înapoi, căci ursul nu mai apăruse la locul obişnuit. A doua seară se întîmplă acelaşi lucru. Mă întristasem şi totodată zeci de gînduri mă frămîntau. Singurul lucru care mai rămăsese de făcut, era să mă duc la bîrlogul lui. „Numai să nu i se fi întîmplat ceva", îmi spuneam tot timpul. Cînd am ajuns acolo, am rămas şi mai surprins, căci nu l-am găsit. „Unde s-o fi dus? Dacă l-o fi omorît cineva?" Nu-mi venea să cred.

Tot frămîntindu-mă, îmi trecu prin minte un amănunt care mi se păru mai aproape de adevăr: ziua în care am aflat că nu-l mai ajută dinţii — că e bătrîn.

Ştiam că ei, cînd li se apropie sfîrşitul, pleacă la peştera Ialomicioara şi, în grota urşilor, îşi petrec ultimele zile ale vieţii.

Aşa că a doua zi, cu noaptea-n cap, plecai la peşteră. La intrare m-a întîmpinat aerul umed de acolo. După ce am trecut de grota apelor, am zărit „lacul negru", în vecinătatea căruia se află grota urşilor. Pe un tăpşan din grotă, am zărit ceva care se mişca. M-am apropiat cu băgare de seamă şi la lumina felinarului mi-am recunoscut prietenul. Stătea într-un culcuş făcut din ierburi uscate şi mă privea îndelung cu ochii săi trişti

Aş fi stat acolo lîngă el mult timp, însă treburile mă obligau să mă întorc la cabană. La despărţire, l-am mîngîiat, iar el m-a urmărit cu privirea pînă ce m-am pierdut în întunericul de nepătruns al peşterii.

Cînd am revenit, prietenul meu nu mai era în viaţă: murise...

De atunci, ori de cîte ori văd un urs, inima mi se înmoaie şi mi-aduc aminte pe dată de prietenul meu, singurul în frumuseţea sălbatică a munţilor".

...Povestirea aceasta ne-a spus-o într-o seară, la cabana Padina din Bucegi, unul dintre cei mai vîrstnici pădurari din partea locului. Din păcate nu i-am reţinut numele. Toată lumea îi zicea moş Gheorghe..

E. DOBRESCU

POVESTEA BUCUREŞTIULUI

de Al. Calistrat

I.

Cunoaşteţi încîntătoarea povestire a scriitorului danez Hans Christian Andersen intitulată „Galoşii norocului"?

Galoşii aceştia aveau darul de a împlini orice dorinţă a celui care-i încălţa. Aşa s-a făcut ca un profesor de istorie, încălţîndu-i, să-şi dorească să trăiască în Copenhaga de acum cîteva sute de ani. Şi dorinţa i s-a împlinit, iar el a putut cunoaşte aevea felul în care se trăia cu veacuri în urmă.

Noi nu avem asemenea galoşi fermecaţi. Şi, cu toate acestea, ştiinţa arheologiei a izbutit să dezghioace, din rămăşiţele timpurilor trecute, istoria minunată a Bucureştiului. Un hîrb dintr-o oală de lut, o unealtă, rămăşiţele unei colibe, cîteva scule de piatră, morminte de oameni, oasele animalelor care trăiau pe atunci pe lîngă casa omului i-au ajutat pe arheologi să evoce epoci întregi din istoria patriei noastre.

Voi treceţi pe străzile Capitalei, circulaţi cu tramvaie, troleibuze, vă bucuraţi că trăiţi într-un oraş mare şi civilizat. V-aţi gîndit însă vreodată ce a fost pe aci cu mii de ani înainte?

Să ne închipuim că am încălţat şi noi galoşii fermecaţi din poveste şi ne-am dorit să trăim cu cinci mii de ani în urmă...

Nu mai recunoaşteţi locurile? Intr-adevăr e foarte greu... In jurul nostru se ridică păduri dese, în care abia dacă îndrăznesc să se aventureze numai vînătorii viteji, înarmaţi cu suliţe cu vîrful de piatră şlefuită, cu ghioage grele de lemn sau cu topoare de cremene. Pădurea e străbătută de-a curmezişul de o apă repede, cu malurile smîrcoase şi pline de papură... Nici rîul acesta nu-l recunoaşteţi? E Dîmboviţa.

Iată, sus pe mal, se ridică un fir subţire de fum. E o aşezare omenească. Sînt cîteva colibe, pe jumătate îngropate în pămînt, cu pereţii din lut frămîntat cu pleavă şi întărit cu trestie, iar în jurul lor se agită nişte oameni înfăşuraţi în blănuri de animale. Copiii se joacă goi în faţa colibelor. Mamele îşi văd de treburi: zdrobesc meiul şi grîul între două pietre, iar din făina grosolană fac turte pe care le coc în spuză. Ceva mai încolo e coliba unui meşter olar. Face tot felul de vase de lut, pe care le usucă la soare. Roata n-a fost încă inventată şi nici nu ştiu să ardă vasele. Un alt meşter ciopleşte din cremene, adusă de departe, vîrfuri de suliţă, topoare şi chiar vîrfuri de săgeţi, căci de la o vreme arcul a început să fie întrebuinţat de vînătorii de pe aci. In apropierea caselor se văd ogoare mici, pe care vînătorii au început să facă şi puţină agricultură.

Pe locul unde se afla această aşezare a oamenilor din epoca de piatră, a neoliticului, se va ridica cu 5000 de ani mai tîrziu cartierul Giuleşti, iar locul precis e pe terenul I.C.A.B., lîngă şoseaua Giuleşti, în dreptul străzilor Atelierele Noi şi Gorunului.

In urma săpăturilor arheologice, au fost găsite aci urmele colibelor, unelte de piatră, resturi de oase şi chirpiciul făcut din lut frămîntat cu pleavă. Din resturile acestea s-a putut reconstitui un fragment din viaţa de acum cinci milenii. Asemenea aşezări s-au mai găsit şi în cartierul Tei, pe colina Mihai Vodă şi cam prin locul unde se află astăzi piaţa 28 Martie.

Să pornim însă cu galoşii fermecaţi spre timpurile mai apropiate de noi. Să facem un salt de trei mii de ani.

Sîntem tot pe meleagurile pe care se va ridica, după trecere de multe secole Bucureştiul. Peisajul nu s-a schimbat mult. Numai terenurile agricole sînt mai întinse. Colibele au devenit case de lut. Oamenii nu mai umblă îmbrăcaţi în blănuri de animale, ci au haine de in şi cînepă.

Locuinţele lor sînt destul de bogate: au scaune de lemn, unelte de fier, iar vasele de lut sînt arse şi de o formă frumoasă. Intr-un vas sînt o mulţime de monete de argint, pe care locuitorul casei le-a dobîndit vînzînd mierea de albine şi vinul podgoriilor, neguţătorilor greci care vin pînă aici.

Ii cunoaşteţi pe locuitorii aceştia? Sînt daci, care locuiesc pe malurile rîului ce se va numi Dîmboviţa. Casele lor sînt construite pe o colină (colina Mihai Vodă din zilele noastre). Pe o altă colină e o altă aşezare (aci e în zilele noastre bisericuţa lui Bucur). In tot lungul rîului sînt aşezări geto-dace. Urmele lor au fost găsite pînă la hotarele comunelor Bragadiru şi Vîrteju, ca şi pe movila Gorganului, în inima Bucureştiului.

Arheologii, făcînd săpături în locurile arătate, au găsit în afara urmelor de locuinţe, unelte de fier şi sute de monezi ale triburilor geto-dace, care fac dovada unei civilizaţii înaintate, a unor oameni care aveau legături comerciale cu oraşele greceşti de pe ţărmul Mării Negre

In urma săpăturilor, s-a constatat că dacii nu şi-au părăsit locurile de baştină cînd s-au retras trupele romane, ci, dimpotrivă, alăturîndu-se popoarelor migratoare, au dus împreună cu acestea lupta de eliberare. De la triburile slave venite pe aci prin secolul al VI-lea al erei noastre au învăţat să se organizeze, şi-au perfecţionat meşteşugurile şi şi-au îmbunătăţit felul de trai, ajungînd în jurul anului 1000 să-şi alcătuiască mici cnezate, care aveau să fie obîrşia voivodatelor romîne de mai tîrziu.

Acestea le vom vedea data viitoare, cînd vom răsfoi mai departe filele minunatei poveşti a Bucureştiului.

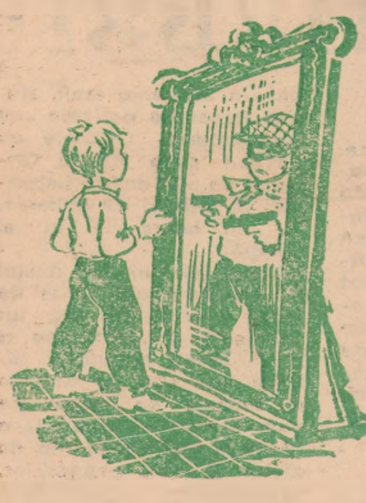

„Domnişoara" Chiţu

Schiţă de Al. Ovidiu Zotta

Ciudat băiat Chiţu ăsta... De fapt, era sfios ca o fetiţă şi inofensiv ca un iepuraş de angora. Umbla de obicei cu paşi mărunţi, neauziţi. Cînd îl scotea profesorul la tablă, se-nroşea ca focul, deşi cunoştea prea bine lecţia. In recreaţie, la bătaie nu sărea, de ocărît nu ocăra pe nimeni, nici măcar în gînd, şedea „capra» de cîteva ori la rînd numai ca să nu-l supere pe vreunul care greşise, dar care n-avea chef să fie „capră", şi, în fine, îşi merita cu prisosinţă porecla de „domnişoară", pe care i-o dăduseră colegii. Nu-l porecliseră din răutate, ci doar aşa, în glumă, pentru că de fapt ne era tare drag, cu acea sfială şi bunătate a sa. Pe deasupra, avea şi un chip potrivit cum nu se poate mai bine firii sale. Inchipuiţi-vă doi ochi albaştri, plini de bunătate, o frunte largă, netedă ,care nu ştia să se încrunte, o gură cu buze groase, ale căror colţuri erau luminate mai întotdeauna de un zîmbet împăciuitor,

de om care-şi cere, fără să ştie nici el prea bine de ce, iertare.

Şi, cu toate acestea, nimic nu-i făcea mai multă plăcere „domnişoarei" Chiţu decît o interpelare ca, de pildă, aceasta:

— Mă, Chiţule, ce-i cu tine azi? Ai o mutră de bandit, mă, de gangster!

Se îmbujora de fericire:

— Zău? Nu mai spune! Chiar aşa? Nu glumeşti?

— Cum o să glumesc? Ia uită-te-n oglindă... Sînt sigur că l-ai bătut pe careva, hoţomanule! Brrr, mi se face frică de tine, aşa de fioros mă priveşti!

Tu, bineînţeles că rîdeai copios în sine-ţi, dar Chiţu era-ntr-al şaptelea cer de fericire; începea chiar să fluiere-n surdină „Aria toreadorului" sau altă melodie bătăioasă.

*

In clasa noastră ultimele patru bănci din rîndul de lîngă fereastră constituiau aşa-zisul „bastion" al ultimilor „mohicani". Şedeau acolo cei mai gălăgioşi băieţi, specialişti în punerea pionezelor pe bănci, meşteri neîntrecuţi în făurirea avioanelor de hîrtie, şi altele. Acolo a nimerit la un început de an şcolar, Chiţu. Pare-mi-se chiar în ultima bancă.

Să te ţii haz pe „mohicani"... S-au aşezat pe două rînduri şi l-au invitat pe Chiţu să treacă printre ei:

— Poftim, domnişoară! Faceţi loc domnişoarei!

„Domnişoara" Chiţu s-a furişat printre cele două şiruri de copii ca pe sub furcile caudine... Avea obrazul roşu de sfială şi ruşine. S-a aşezat în bancă, şi-a rînduit cărţile-n pupitru, apoi, cu bărbia-n palmă, a rămas locului, aşteptînd, ordonat şi cuminte, sosirea profesorului.

Dar mohicanii nu-i dădură pace. Incepură, niţeluş răutăcioşi:

— Să vă servim o cafeluţă domnişoară?

— Poate că vreţi să vă cîntăm ceva la pian?

— Să vă dăruim o pisicuţă?

Peste două zile, mutarea lui Chiţu în ultima bancă nu mai era un lucru nou, deci nu-i mai prilejuia nimic neplăcut „domnişoarei". Mohicanii îi dădură pace şi-şi căutară de treburile lor.

Nu-l mai băgau în seamă. Işi vedeau de avioanele lor de hîrtie, de pumnii pe care şi-i împărţeau pe sub bănci, atunci cînd se certau — dar de Chiţu nu vedea nimeni. Şi ar fi vrut şi el să-şi dea cu părerea asupra construcţiei acestor avioane. Ar fi primit cu bucurie chiar şi unul dintre pumnii care se împărţeau din belşug în bastionul ultimilor mohicani, numai şi numai să fie mai apropiat de ei! I se părea că aceştia îl ocolesc anume pentru că nu se aseamănă cu ei la fire.

Şi astfel, într-o bună zi, numai ce-l auzim pe Chiţu strigînd unui mohican care-l îmbrîncise, ce-i drept, din greşeală:

— Ia ascultă, bă, şmechere, dacă-ţi dau una, te umple borşul!

— Ce vrei, mă, ce vrei? s-a împieptoşat celălalt.

— Păi n-ai ochi? Umbli-aşa, ca proasta-n tîrg şi dai peste oameni!

Am rămas cu toţii de piatră, cînd am auzit asemenea cuvinte din gura lui Chiţu. Nu ne venea să ne credem urechilor! Cum, „domnişoara" ştie să vorbească şi aşa? Poate că ne-am înşelat asupra lui şi acum îşi dă arama pe faţă!? Atunci e pur şi simplu mironosiţă! I-am strigat:

— Ia tacă-ţi gura, Chiţule, c-o păţeşti. Unde te trezeşti de zbieri aşa?

— Da' ce, numai eu zbier? Vreţi să tac ca un prost, cum am tăcut pînă acum?

Şi Chiţu-şi strînse pumnii, privind ameninţător jur împrejur. Bineînţeles, furia nu-i dură mult şi băiatul redeveni iute sfios şi cumsecade. A doua zi însă renîncepu scandalul. A treia zi Chiţu se bătu nu ştiu cu care. Iar dintr-a patra zi nimeni nu-i mai spuse „domnişoară".

De-abia acum începu Chiţu s-o ducă greu. Se aştepta să culeagă roade bogate şi plăcute de pe urma acestor noi purtări ale sale. Dar îşi greşise socotelile...

De unde pînă atunci, în ciuda ironiilor prieteneşti, toţi îi arătaserăm o adevărată dragoste, de-acum îl tratam cu indiferenţă. Ba, mai mult, ne simţeam prost în tovărăşia lui, pentru că nu-l mai puteam înţelege; aici spunea cu glas tunător tot felul de măscări, aici devenea tăcut şi moale ca un bătrînel... Aşa că ne petreceam din ce în ce mai puţină vreme cu el. La urma urmelor, măscări mai aveam de unde auzi, iar cît despre neprevăzutele lui treceri de la scandal şi măscări la moliciune şi tăcere, acestea ne indispuneau, ne cam speriau. Vorba poporului: nu era nici cal, nici măgar. Mulţi dintre noi începură să creadă că lui Chiţu i-a sărit o doagă... Adevărul e că băiatul era în toate minţile, dar nu-i mai puţin adevărat că noi aveam dreptate să ne îndoim de aceasta.

Şi aşa s-a făcut că bietul Chiţu a-nceput să tînjească, să nu-şi mai afle locul printre noi. Voia chiar să se mute la altă şcoală. Ii simţeam necazul, dar nu i-l puteam înţelege. Toate acestea au durat pînă la vacanţa de iarnă. Nu ştiu cum s-a făcut, dar după cele două săptămîni de vacanţă, cînd ne-am întîlnit la şcoală, l-am regăsit pe Chiţu din nou sfios şi cu vorba cumpătată, din nou îmbujorat şi cu vechiul său zîmbet blajin în colţul gurii. In prima zi nu ne-a venit să ne credem ochilor. A doua zi, însă, l-am găsit la fel. Iar a treia zi, careva i-a strigat: „Domnişoară"! Şi-mpreună cu Chiţu am rîs toţi, bucuroşi şi prietenoşi, aşa cum se cade atunci cînd reîntîlneşti un vechi şi bun amic.

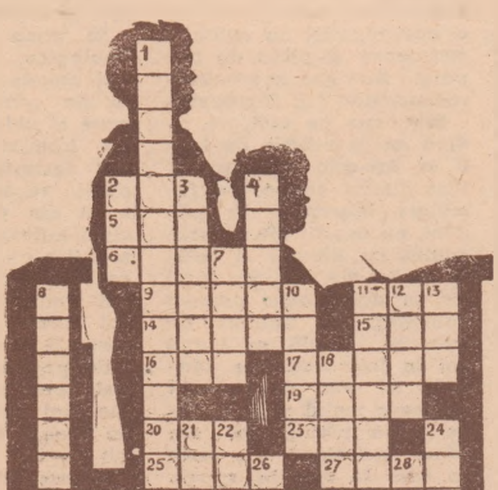

Jocuri DISTRACTIVE

O R A R

Luni *ROMINA: Circumstanţial de mod (11 oriz). Referitoare la vorba ce e formată după sunetul produs de lucru reprezentat (29 oriz). CHIMIA: Al 53-lea element din tabela lui Mendeleev (20 oriz). Varietate cristalină şi transparentă de calcit, folosită la confecţionarea prismelor pentru instrumentele optice (25 oriz). Simbolul rubidiului (37 vert) MATEMATICA: Corp geometric cu 6 feţe pătrate egale şi cu 12 muchii egale (39 oriz). Valoarea mijlocie a mai multor mărimi (pl. 9 oriz). DESEN: Portret reprezentînd chipul unui om, desenat de la jumătate în sus (27 oriz).*

Marţi. *ISTORIA: Reprezentarea zeilor sub înfăţişare de oameni (1 vert). Categorie socială la Romani, lipsită de drepturi. (sing. 18 vert). Vărul şi ginerele lui Mahomed al IV-lea, calif al arabilor (15 oriz). ZOOLOGIA: Mamifer marin din ordinul cetaceelor (3 vert, pl.). Păsări răpitoare din ţara noastră (pl. 12 vert). LIMBA RUSĂ:* Ситец *(24 vert). LUCRUL MANUAL: Obiect casnic lucrat în atelierul de tîmplărie (28 vertical).*

Miercuri: *CHIMIA: Gaz iritant care te face să plîngi (8 vert). Al treilea element din tabela lui Mendeleev (34 oriz). BOTANICĂ: Plantă din familia leguminoaselor (2 oriz). Grămadă de snopi de cereale, de formă co... (pl. 19 oriz). GEOGRAFIE: Baie... raionul Baia-Mare (17 oriz). C... şi port în Arabia la intrarea în M... Roşie (7 vert). FRANCEZA: L... u (5 oriz).*

Joi *ZOOLOGIE: Animal nordic asemănător cerbului (16 oriz). FIZICA: Izvor de curent electric (32 vert). Amestec de gaze alcătuind atmosfera (23 oriz). MATEMATICA: Rezultatul unei adunări (26 vert). 101 în cifre romane (39 vert). ISTORIA: In... dintr-un popor germanic care s-a ... O-strogoţi, Vizigoţi şi Ge... oriz). Limba vorbită în antica ...mă (41 orizontal). Cel mai cunos... — Dacia ocupată de romani era ... lui Traian (38 orizontal).*

Vineri. *RO... ...ul din cazurile declinării (2... ...ndicativul prezent, persoan... verbului „a avea" (35 oriz). ...: Compus organic folosit ca ...nt şi anestezic (36 oriz). Alia... ...er cu carbon (31 vert). Piatră se... ...ţioasă (21 vert). BOTANICA: ...antă ale cărei foi sînt întrebuinţate în medicină (40 oriz.) Ciupercă necomestibilă, uscată (10 vert). FRANCEZA: Mille (13 vert).*

Sîmbătă. *FIZICA: Sistem compus din corpurile cereşti ce se învîrtesc în jurul soarelui (6 oriz). LIMBA RUSA:* Тропинчкя *(11 vert). GEOGRAFIE: Lac în U.R.S.S. (14 oriz). Comună în raionul Sibiu, locul de naştere al lui Gheorghe Lazăr (4 vert). MUZICA: Voce de cor (2 vert). Semnul care reprezintă un sunet muzical (30 vert).*

Şaradă

Partea-ntîi merge pe sus
Şi plînge cînd coboară-n jos.
A doua parte-i la plural:
Şade vara numai pe deal;
Merge mereu cu capu-n jos
Cu cojocul întors pe dos.
Cuvîntul întreg, adunat,
Murdăreşte clasa cînd nu l-ai curăţat.

Şi ar mai fi de remarcat:
Cînd partea a doua-i la plural,
Cuvîntu-ntreg e singular;
Cînd partea a doua-i singular,
Intreg cuvîntu-i la plural.

Redacţia şi administraţia: Bucureşti, Piaţa Scînteii, tel. 7.61.00, 7.60.10. Abonamentele se fac la toate OFICIILE POŞTALE şi SECŢIILE RAIONALE DE DIFUZARE A PRESEI.
Taxa plătită în numerar conform aprobării Dir. Gen. P.T.T. 100.114, Tiparul Intr. Poligrafică Nr. 2, str. Brezoianu Nr. 23—25.